

Zápisnica zo zasadnutia Študentskej časti Akademického senátu Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave zo dňa 17.6.2019

Zasadnutie sa začalo o 10:15 hod. v miestnosti G006 v budove na Gondova 2 v Bratislave.

Prítomní:

Mgr. Jakub Fázik (JF), Lukáš Füle (LF), Michael Hanzalík (MH) (od bodu 3), Mgr. Slavomíra Krištofová (SK), Max Steuer, M.A. (MS) – prítomný prostredníctvom on-line hovoru

Ospravedlnení:

Michal Augustovič (MA), Šimon Kotvas (ŠK)

Nepřítomný

Ondrej Hablák (OH)

Hostia:

PhDr. Daniela Gondová, riaditeľka Akademickej knižnice UK (DG), Mgr. Miroslava Sedová, Akademická knižnica FiF UK (MSe), Zuzana Urbaničová (ZU) – pozastavený mandát senátorky

1. Otvorenie zasadnutia

LF otvoril zasadnutie ŠČ AS a na základe účasti zistil, že zasadnutie nie je uznášaniaschopné (4/10, neskôr 5/10 po príchode MH). Diskusia môže napriek tomu prebehnúť, ale chýba kvórum na hlasovanie. LF oznámil, že v porovnaní s návrhom programu sa nebude diskutovať o agende súvisiacej s tajomníkom fakulty, keďže ten sa nemôže dostaviť. O vývoji bude senátorky a senátorov LF informovať mailom.

MS vyzdvihol, že reštriktívna interpretácia rokovacieho poriadku spred niekoľkých rokov (potrebných je šesť hlasov pre kvórum, aj keď niektoré mandáty sú pozastavené) bráni efektívnej činnosti ŠČ AS v období, kedy mnohí majú štátnice, a nie je teda legitímna vzhľadom na účel, ktorý má plniť. Tento prístup by sa mal revidovať, pretože zamestnanecká časť obdobnej komplikácii čeliť nemusí. Formálnou cestou je prijatie rokovacieho poriadku pre ŠČ AS, čo by však pri rozumnej interpretácii platných predpisov nemalo byť nutné.

2. Diskusia o Akademickej knižnici (FiF) UK

Senátorky a senátori privítali zástupkyne AK UK a poďakovali sa im za ich ochotu zúčastniť sa diskusie. MS ako iniciátor tohto bodu poukázal na predchádzajúcu komunikáciu s DG a na nové informácie, ktoré by z jeho pohľadu bolo vhodné prediskutovať a zároveň o nich informovať študentky a študentov.

DG v krátkosti zhrnula niektoré výzvy knižnice. Poukázala na spätnú väzbu z ankety ako jediný zdroj informácií priamo od študentiek a študentov. Tí sa väčšinou sťažujú, ak v knižnici chýba exemplár, ktorý potrebujú, avšak zväčša ide o povinnú literatúru, z ktorej nie je možné zakúpiť

dostatok pre každého (najmä pri väčších kurzoch). Osvedčili sa však návrhy na zakúpenie titulov, 70 percent z návrhov (zvyšok sa vzťahoval na tituly, ktoré už knižnica mala) sa podarilo zaobstarat'. Najmä reakcie na emailové výzvy sú minimálne, študenti ich, zdá sa, často nečítajú. Takisto prebieha automatické predlžovanie kníh, aj bez iniciatívy zo strany študentiek a študentov, pokiaľ je predĺženie cez systém ešte možné. Poplatky za rezervácie sa (na rozdiel, napríklad, od Ústrednej knižnice SAV) neplatia.

MS ako aj JF navrhli pokúsiť sa zverejňovať elektronické verzie učebníc, alebo aspoň skeny na uzavretom okruhu po dohode s vydavateľstvom o príslušných autorských právach. MS v tomto kontexte poukázal na vysokú rigiditu slovenského učebnicového trhu, pokiaľ ide o (ne)dostupnosť elektronických verzií (v porovnaní s anglosaským regiónom) a JF na možnosť zriadenia univerzitného repozitára. Podľa DG sa elektronické verzie zverejňovať nedajú, z dôvodu autorských práv. Čo sa týka repozitára, s novým vedením zatiaľ v tejto veci nebol kontakt, ale najneskôr v septembri sa plánuje. Už pred tromi rokmi bol vtedajšiemu prorektorovi pre IT predložený návrh informačnej politiky univerzity, avšak bez tlaku zo strany fakúlt sa táto agenda nehýbe dopredu. Je však potenciál pohnúť ňou na začiatku nového roka. Knižnica spolupracuje s vydavateľstvom STIMUL, avšak učebnicové tituly, ktoré sú najžiadanejšie, zväčša pochádzajú z iných vydavateľstiev. Minimálne by bolo vhodné dohodnúť zľavu na nákup titulov z Vydavateľstva UK.

Taktiež autori učebníc, resp. iných vedeckých textov sa prevažne nesnažia o poskytnutie aspoň jedného exemplára do databázy knižnice, hoci na to často sú prostriedky z grantov, ktoré sú zároveň významným zdrojom nákupu nových titulov. MS v tejto súvislosti vyzdvihol, že hoci každý grant UK, ktorý získal, zahŕňal komponent na nákup literatúry, prostriedky nie sú dostatočné na to, aby zakúpil napríklad zborník, do ktorého prispel, v hodnote vyše 120 €. Berie to však ako podnet, aby poslal tento titul ako návrh na zakúpenie knižnicou. Zároveň si myslí, že z grantov získané tituly by mali byť dohľadateľné v katalógu. DG objasnila, že súčasný stav je kompromis, keď vyučujúci v minulosti často nemali záujem ani len o registráciu kníh, pretože tie z grantov si de facto zaobstarali do svojho vlastníctva. Knižnica sa momentálne postupne snaží o preklopenie informácií do katalógu, s tým, že je zverejnená lokalita, kde sa titul nachádza, a prípadní záujemcovia oň sa tak vedia kam obrátiť. Viac informácií zverejniť nemožno z dôvodu ochrany osobných údajov. Na druhej strane je pravda, že tí, ktorí tituly z grantov zakúpia, majú prednostné právo ich aj na dlhší čas predlžovať.

Vyučujúci taktiež nie sú pokutovaní za neskoré vrátenie kníh (samotnú službu výpožičiek však využívajú minimálne v porovnaní so študentami). MS takúto plošnú výnimku považuje za neodôvodnenú a ŠČ AS v budúcom akademickom roku navrhol sa touto otázkou v prípade záujmu ďalej zaoberať. Problémom zostáva aj relatívne nízky záujem študentov o spoluprácu a komunikáciu s knižnicou, čo by ŠČ AS mohla zmeniť pravidelným pokrývaním tejto agendy (najmä nové informácie) a napríklad aj dodatočnou anketou k využívaniu knižničných služieb.

MS poukázal na to, že nemal informáciu o možnosti predĺženia kníh po uplynutí maximálneho počtu predĺžení bez osobnej návštevy knižnice, keďže takúto možnosť pravidlá nepoznajú. Je však rozhodne pozitívne, že knižnica poskytuje individuálne výnimky v odôvodnených

prípadoch, a táto alternatíva by sa teda mala komunikovať študentom širšie, aby ich neodrádzal formálny rámec výpožičného poriadku.

SK sa následne opýtala, či by bolo možné do knižnice zaobstarat' kvalitnejší skener špeciálne prispôsobený na skenovanie knižnej literatúry. MSe vysvetlila, že to bude závisieť od rozpočtových možností, ale preskúma túto možnosť.

Diskusia sa dotkla aj vzdialeného prístupu k externým informačným zdrojom. Podľa DG sa každý rok eviduje 700 nových žiadostí, takže ide o významnú službu knižnice. Problémom je, že tí, ktorí ukončia jeden stupeň štúdia pred nástupom na ďalší, stratia prístup (obdobný problém ako s prístupom do študentskej ankety). MS informoval o niektorých pokročilejších systémoch, ktoré používajú niektoré zahraničné univerzity a ktoré prístup uľahčujú, avšak je si vedomý rozpočtových obmedzení. To sa týka aj počtu databáz; vzhľadom na neetické praktiky mnohých medzinárodných akademických komerčne zameraných vydavateľstiev je prístup do špecializovaných databáz/archívov obvykle príliš drahý, no špecializovaný výskum bez týchto databáz nemožno realizovať. DG vysvetlila, že služby tejto knižnice sú predovšetkým pre študentov, nie je to vedecká knižnica ako napríklad knižnica SAV, a takisto nemá právo povinného výtlačku ako univerzitná knižnica.

Na záver prebehla diskusia o plánovanej úprave výpožičného poriadku zahŕňajúcej skrátenie výpožičnej lehoty zo súčasných troch mesiacov na jeden so zvýšením počtu povolených predĺžení z dvoch na štyri. MS osobne nesúhlasí s touto zmenou, pretože de facto skracuje celkovú výpožičnú lehotu (pre doktorandov z deviatich mesiacov na štyri, nepočítajúc neoficiálne výnimky v odôvodnených prípadoch) a zvyšuje administratívnu záťaž (je potrebné pravidelnejšie sa prihlasovanie do katalógu, ktorý je nastavený tak, že v posledný deň uvádzaný na výpožičke predĺženie cez katalóg už nie je možné, čo je skôr mätúce). Podľa MS aj z hľadiska zahraničných skúseností by užívateľsky ústretovou (a rozpočet iba minimálne, ak vôbec, ovyplňujúcou) voľbou bolo automatické predlžovanie bez obmedzenia až do konca vzťahu s knižnicou, pokiaľ užívateľ nemá nevysporiadané záväzky a pokiaľ na titul nie je vystavená rezervácia. DG podotkla, že ide o výsledok internej analýzy trendov vo výpožičkách, navyše, v prípade výpožičných služieb sú tieto študentom poskytované zdarma, no ide o majetkovoprávny vzťah, preto z neho vyplývajú aj určité povinnosti. Ďalší prítomní senátori nemajú výhrady k navrhovaným úpravám výpožičnej lehoty.

Senátorky a senátori sa poďakovali DG a MSe a zaželali veľa energie v ďalšej práci.

3. Členstvo v disciplinárnej komisii fakulty a v Rade pre kvalitu FiF UK

LF sa navrhol za člena v oboch orgánoch, keďže pokračuje v štúdiu, a iní záujemcovia neboli. S týmto návrhom bol všeobecný súhlas, MS poukázal na to, že do disciplinárnej komisie budú pravdepodobne potrební dvaja nominanti za študentov (v tomto kontexte je opäť problematické, že údaje o členstve v komisiách nie sú transparentne zverejňované, v prípade disciplinárnej komisie aj s dátumom začiatku mandátu). MH súhlasil, že môže v prípade potreby tiež prejavíť záujem. LF zdieľal informáciu, že komisia bude musieť čoskoro riešiť konkrétny podnet. MS informoval, že od jeho zvolenia žiadny podnet riešený nebol, navyše, nedostal sa k nemu nedostal dekrét o vymenovaní (za predpokladu, že bol vydaný). MS taktiež

poukázal na to, že v budúcnosti by bolo vhodné aktívne hľadať kvalifikovaných a talentovaných nominantov aj mimo ŠČ AS, najmä ak relevantná časť ŠČ AS sa nezapája do týchto úloh.

4. Prerokovanie bodov zasadnutia AS FiF UK

Vzhľadom na nízku účasť senátoriek a senátorov k väčšine bodov neboli pripomienky. MS upozornil, že požiadal o pridanie bodu o harmonograme zasadnutí na zimný semester, keďže opakované neprijatie harmonogramu spojené s neskorými oznámeniami termínov zasadnutí (ako to bolo aj v prípade tohto zasadnutia) je z materiálneho hľadiska porušením rokovacieho poriadku, podľa ktorého harmonogram „spravidla“ existuje.

5. Iné

Keďže môže ísť o posledné zasadnutie ŠČ v tomto akademickom roku, MS konštatoval, že tento rok bol pozorovateľný pokles aktivity časti ŠČ AS spojenej napríklad s nezverejňovaním termínov zasadnutí na sociálnych médiách. Podľa MS by ŠČ AS mala ísť z hľadiska transparentnosti príkladom, keďže tu nejde o to, že väčšina študentov aktívny záujem aj tak neprejavuje, ale o nevyhnutnosť poskytnúť im možnosť využiť ich právo záujem prejavíť. Zároveň, oprávnená kritika činnosti pléna v tejto oblasti, ktorú sa napriek opakovaným snahám v ostatných štyroch rokoch nepodarilo výrazne zlepšiť, si vyžaduje splnenie týchto nárokov predovšetkým ŠČ AS. Nakoniec sa MS ako člen ŠČ AS od roku 2015 poďakoval za spoluprácu a príležitosť prispieť do rozvoja fakulty týmto spôsobom a zaželal pokračujúcim senátorkám a senátorom veľa úspechov v ďalšom nasadení.

Zapísal: Max Steuer

Overil: Lukáš Füle

V Bratislave, 17.6.2019.